

wiem tylko w rozszerzonej części egzaminu sprawdzane jest tworzenie wypowiedzi pisemnych. Natomiast tworzenie wypowiedzi ustnych oraz reagowanie językowe nie są w ogóle sprawdzane w sposób bezpośredni w żadnej z części egzaminu.

Badacze przypominają, że tylko w pełni realizując treści zawarte w podstawie programowej przedmiotu, nauczyciel wyposaży uczniów w narzędzia umożliwiające im skuteczną komunikację ustną i pisemną w języku angielskim.

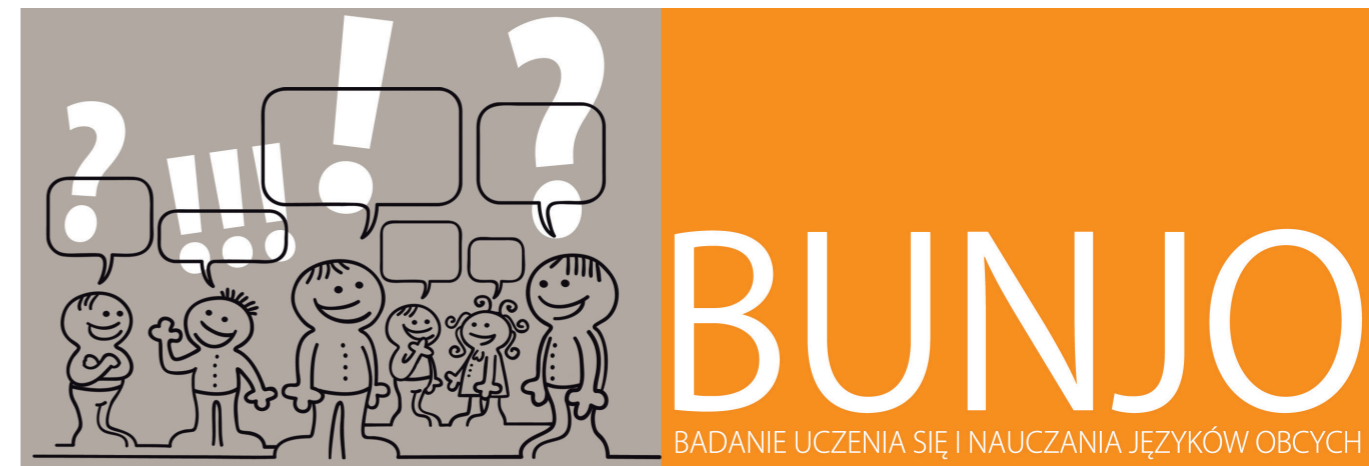
Informacja o Instytucie Badań Edukacyjnych:

Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) zatrudnia około 150 badaczy zajmujących się edukacją – socjologów, psychologów, pedagogów, ekonomistów, politologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych – wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach. Instytut uczestniczy w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych, przygotowuje raporty, sporządza ekspertyzy oraz pełni funkcje doradcze w tym za-

kresie, aktywnie promuje politykę edukacyjną opartą na faktach (evidence-based policy and practice) i szczególnie dużą wagę przywiązuje do badań, których wyniki mogą zostać wykorzystane w praktyce i polityce edukacyjnej na szczeblu krajowym i lokalnym.

Informacje o projekcie Entuzjaści Edukacji:

Celem głównym projektu systemowego *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego* (Entuzjaści Edukacji) jest wzmocnienie systemu edukacji w zakresie badań edukacyjnych oraz zwiększenie wykorzystywania wyników badań naukowych w polityce i praktyce edukacyjnej oraz w zarządzaniu oświatą. Projekt jest realizowany przez IBE ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty, Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty.

Lekcje języka obcego oczami uczniów i nauczycieli

Praca z podręcznikiem, wykonywanie ćwiczeń, nauka słówek na pamięć – tak swoje lekcje języka obcego widzą gimnazjaliści. Co czwarty twierdzi, że zajęcia prowadzone są głównie po polsku. Nauczyciele przyznają, że głównym celem nauczania jest dla nich egzamin gimnazjalny. IBE przedstawił pierwsze wnioski z badania BUNJO.

Badanie uczenia się i nauczania języków obcych w gimnazjum (BUNJO) to największy krajowy projekt badawczy dotyczący nauki języków obcych. Dzięki trzyletniemu badaniu (2012-2014) będzie można zobaczyć, jak wygląda nauczanie tego przedmiotu w gimnazjach. Brało w nim udział około 4700 uczniów ze 120 szkół gimnazjalnych, uczących się języka angielskiego według nowej podstawy programowej.

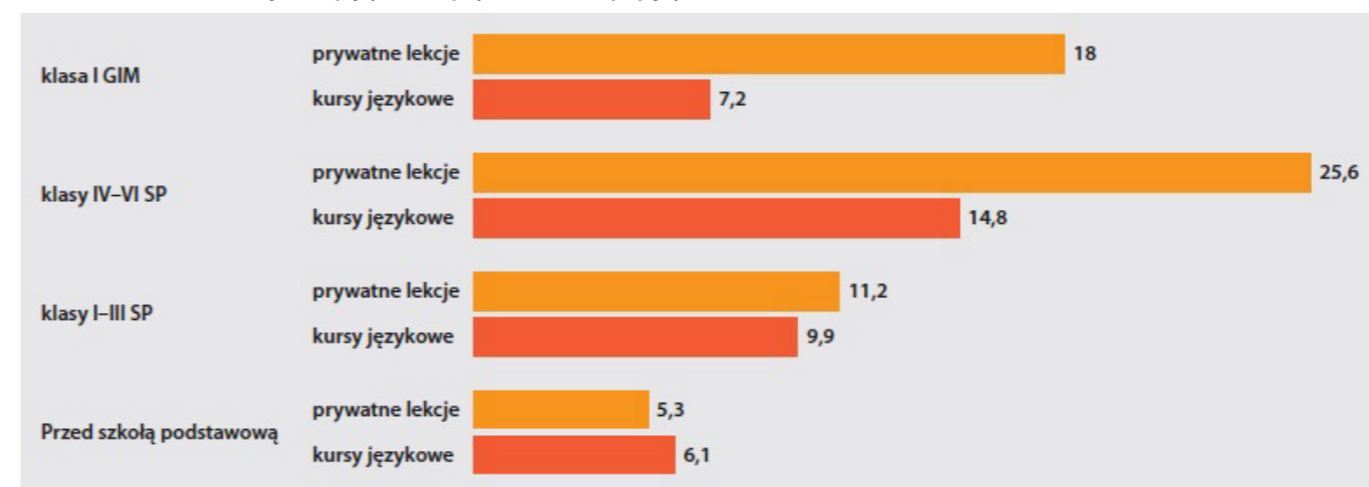
Raport z całości badania zostanie opublikowany w 2015 roku. Badacze IBE przedstawili już wnioski z pierwszej części badania, w których zbierano opinie od nauczycieli i uczniów.

Skromna oferta szkół, a poza szkołą bez kontaktu z językiem

Większość badanych gimnazjów oferuje tylko naukę języka angielskiego i niemieckiego. – Biorąc pod uwagę, że nauka jednego z języków jest kontynuacją nauki w szkole podstawowej, czyli najczęściej języka angielskiego, uczeń nie ma realnej możliwości wyboru języka, którego naukę rozpoczyna w gimnazjum – twierdzą eksperci IBE.

Szkoły rzadko uczestniczą w międzynarodowych projektach edukacyjnych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat w taką for-

Odsetek uczniów uczęszczających na prywatne lekcje językowe

Badanie uczenia się i nauczania języków obcych w gimnazjum (BUNJO) jest częścią wieloletniego projektu pt. *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego* (Entuzjaści Edukacji).

Raport z pierwszej części badania jest dostępny na stronie www.ibe.edu.pl w zakładce publikacje IBE EE.

mę pracy angażowała się w przybliżeniu co szósta placówka. Zdaniem dyrektorów barierą w podnoszeniu jakości kształcenia jest brak pieniędzy. Taki powód wymieniają najczęściej. Uniemożliwia im to wprowadzenie rozwiązań, które ich zdaniem poprawiłyby efektywność nauczania takich jak zwiększenie liczby godzin nauczania języków obcych, zakup materiałów dydaktycznych czy wyjazdy zagraniczne dla uczniów.

Poza szkołą uczniowie mają małą styczność z językiem obcym. Większość rodziców słabo zna język angielski. Znaczna większość uczniów nie ma też bezpośredniego kontaktu z rodzowitymi użytkownikami języka. A jeśli już rozmawiają z kimś w języku obcym – to zwykle z turystami w Polsce, lub w krajach, w których spędzają wakacje.

Korepetycje to rzadkość

Mniej niż jedna piąta uczniów I klasy gimnazjum deklaruje korzystanie z korepetycji z języka angielskiego, a mniej niż jedna dziesiąta – uczęszczanie na kursy językowe. Z danych zebranych w badaniu wynika, że najliczniej korzystają z korepetycji uczniowie ostatnich klas szkoły podstawowej – robi to co czwarty z nich.

— Wbrew obiegowym opiniom o tym, że polskie dzieci uczą się języka na prywatnych lekcjach, okazuje się, że nie

korzystają masowo z takiej formy edukacji — zaznaczają badacze.

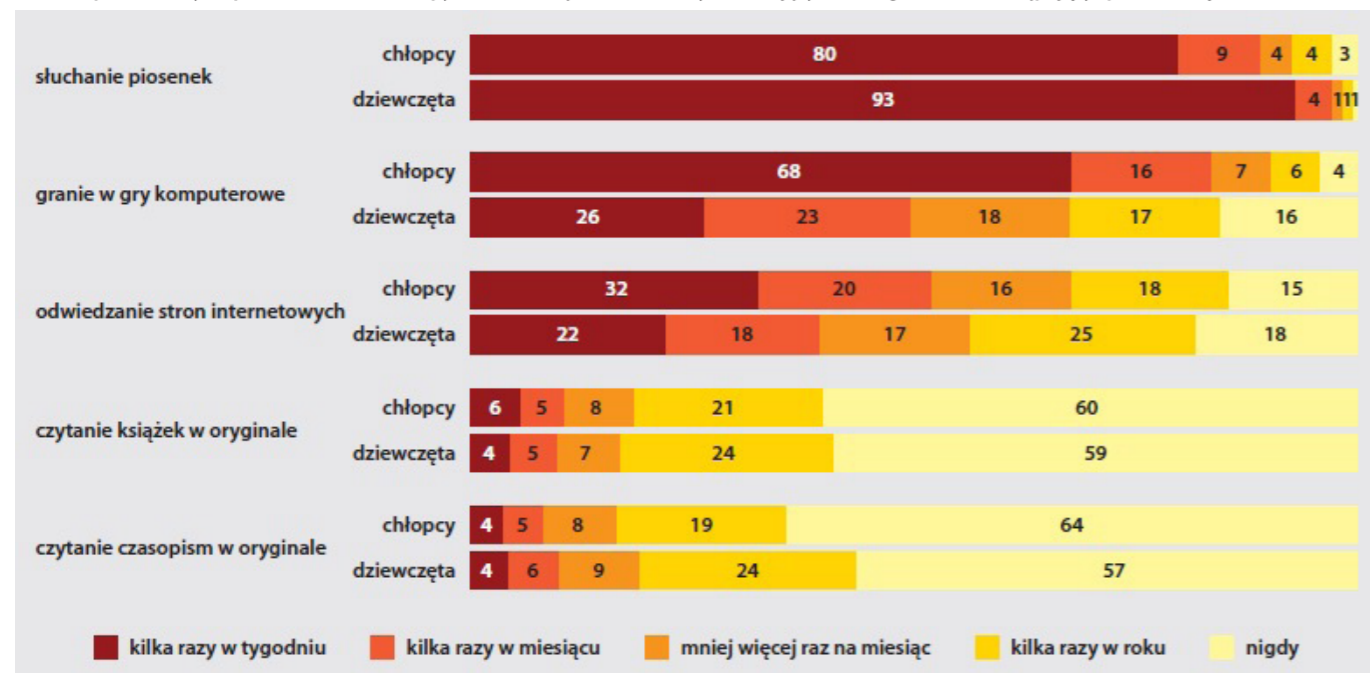
Najczęstszy kontakt z językiem angielskim uczniowie mają poprzez media, w szczególności dzięki słuchaniu anglojęzycznych piosenek. Chłopcy częściej niż dziewczęta mają styczność z językiem podczas grania w gry komputerowe i odwiedzanie stron internetowych. Co drugi uczeń ogląda filmy w języku angielskim z polskimi napisami przynajmniej kilka razy w miesiącu.

Lekcje angielskiego oczami uczniów

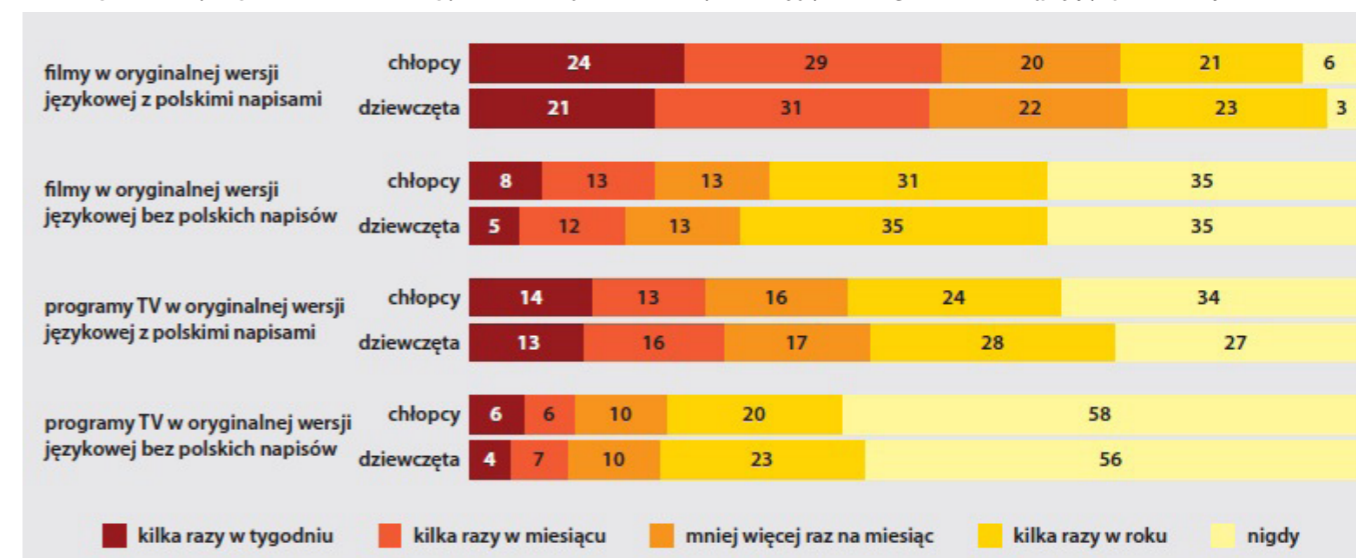
Z wypowiedzi uczniów wynika, że lekcje są dość rutynowe. Ich zdaniem typowa lekcja polega głównie na wykonywaniu ćwiczeń, w większości pisemnych. Blisko połowa uczniów (47 proc.) nie lubi wymyślania dialogów i prezentowania ich na lekcji.

Co najmniej połowa gimnazjalistów twierdzi, że uczniowie w ich grupie starają się mówić w języku angielskim podczas zajęć w szkole. Jednak co szósty twierdzi, że nie ma dużo okazji do mówienia po angielsku na lekcjach. Zdaniem co czwartego gimnazjalisty nauczyciel na lekcji języka angielskiego mówi głównie po polsku.

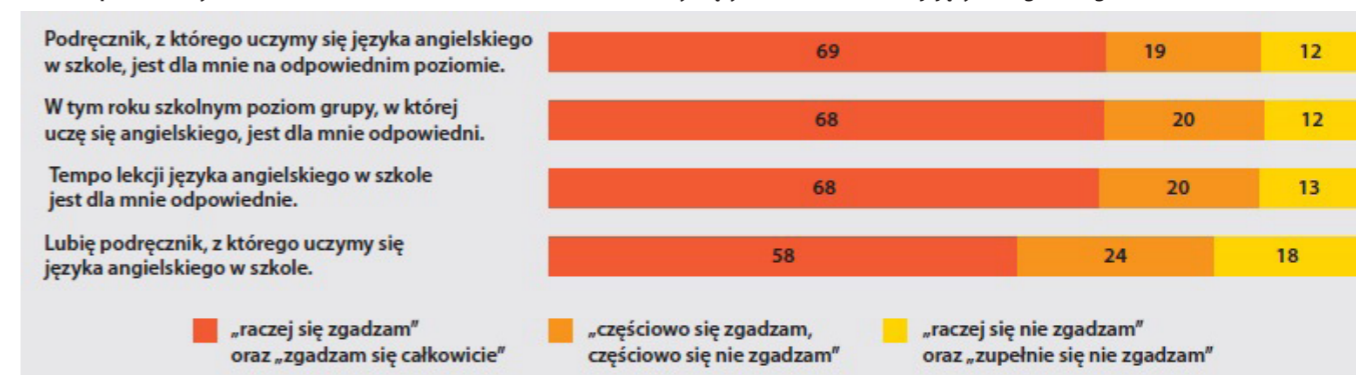
Rozkład procentowy odpowiedzi uczniów na pytanie: *Jak często masz do czynienia z językiem angielskim w następujący sposób?* (część 1)

Rozkład procentowy odpowiedzi uczniów na pytanie: *Jak często masz do czynienia z językiem angielskim w następujący sposób?* (część 2)

Rozkład procentowy wskazań uczniów w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących stosunku do lekcji języka angielskiego

Uczniowie mają pozytywny stosunek do swoich lekcji języka angielskiego, nauczyciela i grupy nauczania. Większość z nich uważa, że jego nauczyciel angielskiego jest przyjazny i pomocny oraz zaangażowany w prowadzenie lekcji. W większości uważają też, że zarówno poziom grupy, tempo omawiania materiału, jak i sam podręcznik odpowiadają ich poziomowi znajomości języka.

Lekcje języka oczami nauczycieli

Nauczyciele przedstawiają trochę inny obraz prowadzonych przez siebie lekcji. Przede wszystkim – inaczej niż uczniowie – deklarują, że posługują się na nich głównie językiem angielskim. Zaledwie co dziesiąty przyznawał, że mówi głównie po polsku.

Za to nauczyciele nie mają dobrego zdania o motywacji uczniów. Według nich chęć i gotowość do mówienia po an-

gielsku nie jest wśród gimnazjalistów wysoka. Tylko około jedna trzecia nauczycieli uznaje, że wszyscy uczniowie starają się komunikować w języku angielskim.

Z analizy wypowiedzi nauczycieli wynika, że bardzo ważną rolę w ich pracy odgrywa podręcznik. Jest fundamentem, na którym budują scenariusze lekcji. Ważne dla nich jest bowiem to, że podręcznik umożliwia dobre przygotowanie uczniów do egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego – uważa tak połowa nauczycieli.

A przygotowanie pod kątem egzaminu jest dla większości anglistów (ponad 80 proc.) głównym celem kształcenia. W tej perspektywie planują zajęcia i wybierają materiały dydaktyczne.

Eksperti IBE zauważają, że takie nastawienie nauczycieli może prowadzić do pomijania istotnych treści nauczania. Bo-